

**УХВАЛА
ДРУГОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Лопушанського Володимира Михайловича щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини першої статті 1166, частини першої статті 1167, частини першої статті 1173, частини першої статті 1174 Цивільного кодексу України, частини четвертої статті 10, пункту 2 частини третьої статті 389 Цивільного процесуального кодексу України, статті 17 Закону України „Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини“

Київ
2 жовтня 2025 року
№ 161-2(П)/2025

Справа № 3-172/2025(349/25)

Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України у такому складі:

Лемак Василь Васильович – головуєчий,
Водянніков Олександр Юрійович – доповідач,
Первомайський Олег Олексійович,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Лопушанського Володимира Михайловича щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини першої статті 1166, частини першої статті 1167, частини першої статті 1173, частини першої статті 1174 Цивільного кодексу України, частини четвертої статті 10, пункту 2 частини третьої статті 389 Цивільного процесуального кодексу України, статті 17 Закону України „Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини“ від 23 лютого 2006 року № 3477–IV (Відомості Верховної Ради України, 2006 р., № 30, ст. 260).

Заслухавши суддю-доповідача Водяннікова О.Ю. та дослідивши матеріали справи, Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а:

1. Суб'єкт права на конституційну скаргу – Лопушанський Володимир Михайлович (далі – Заявник) – звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням (вх. № 18/349 від 12 вересня 2025 року) перевірити на відповідність частині другій статті 3, частинам першій, другій статті 55, статті 56, частинам першій, другій статті 129¹ Конституції України частину першу статті 1166, частину першу статті 1167, частину першу статті 1173, частину першу статті 1174 Цивільного кодексу України (далі – ЦК України), частину четверту статті 10, пункт 2 частини третьої статті 389 Цивільного процесуального кодексу України (далі – ЦПК України), статтю 17 Закону України „Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини“ від 23 лютого 2006 року № 3477–IV (далі – Закон).

Згідно з ЦК України:

– „майнова шкода, завдана неправомірними рішеннями, діями чи бездіяльністю особистим немайновим правам фізичної або юридичної особи, а також шкода, завдана майну фізичної або юридичної особи, відшкодовується в повному обсязі особою, яка її завдала“ (частина перша статті 1166);

– „моральна шкода, завдана фізичній або юридичній особі неправомірними рішеннями, діями чи бездіяльністю, відшкодовується особою, яка її завдала, за наявності її вини, крім випадків, встановлених частиною другою цієї статті“ (частина перша статті 1167);

– „шкода, завдана фізичній або юридичній особі незаконними рішеннями, дією чи бездіяльністю органу державної влади, органу влади Автономної Республіки Крим або органу місцевого самоврядування при здійсненні ними своїх повноважень, відшкодовується державою, Автономною Республікою Крим

або органом місцевого самоврядування незалежно від вини цих органів“ (частина перша статті 1173);

– „школа, завдана фізичній або юридичній особі незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю посадової або службової особи органу державної влади, органу влади Автономної Республіки Крим або органу місцевого самоврядування при здійсненні нею своїх повноважень, відшкодовується державою, Автономною Республікою Крим або органом місцевого самоврядування незалежно від вини цієї особи“ (частина перша статті 1174).

Частиною четвертою статті 10 ЦПК України встановлено, що „суд застосовує при розгляді справ Конвенцію про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року і протоколи до неї, згоду на обов’язковість яких надано Верховною Радою України, та практику Європейського суду з прав людини як джерело права“.

За пунктом 2 частини третьої статті 389 ЦПК України не підлягають касаційному оскарженню:

„2) судові рішення у малозначних справах та у справах з ціною позову, що не перевищує двохсот п’ятдесяти розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб, крім випадків, якщо:

а) касаційна скарга стосується питання права, яке має фундаментальне значення для формування єдиної правозастосовчої практики;

б) особа, яка подає касаційну скаргу, відповідно до цього Кодексу позбавлена можливості спростувати обставини, встановлені оскарженим судовим рішенням, при розгляді іншої справи;

в) справа становить значний суспільний інтерес або має виняткове значення для учасника справи, який подає касаційну скаргу;

г) суд першої інстанції відніс справу до категорії малозначних помилково“.

Статтею 17 Закону визначено, що суди застосовують при розгляді справ Конвенцію про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року і

протоколи до неї, згоду на обов'язковість яких надала Верховна Рада України, та практику Європейського суду з прав людини як джерело права.

2. Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї матеріалів убачається таке.

Центральний районний суд міста Миколаєва рішенням від 21 березня 2013 року стягнув з кредитної спілки на користь Заявника грошові кошти в розмірі 68 626 грн та видав виконавчий лист від 12 червня 2013 року, на підставі якого Заявник звернувся до Центрального відділу державної виконавчої служби Миколаївського міського управління юстиції із заявою про відкриття виконавчого провадження.

З огляду на те, що державний виконавець постановою від 29 вересня 2017 року повернув виконавчий лист Заявникові без виконання, Заявник оскаржив зазначену постанову державного виконавця до Центрального районного суду міста Миколаєва. У зв'язку з тим, що скарга не була розглянута до липня 2020 року, за відповідною скаргою Заявника суддю цього суду притягнуто до дисциплінарної відповідальності.

Центральний районний суд міста Миколаєва ухвалою від 8 липня 2020 року постанову державного виконавця від 29 вересня 2017 року скасував та зобов'язав державного виконавця відновити вказане виконавче провадження.

У січні 2023 року Заявник звернувся до Печерського районного суду міста Києва із позовом, у якому просив визнати протиправною бездіяльність держави Україна під час розгляду його скарги на постанову державного виконавця про повернення йому виконавчого листа без виконання та під час виконання виконавчого листа, а також стягнути з Державного бюджету України на його користь грошові кошти в розмірі 186 697,20 грн, зокрема компенсацію матеріального збитку в розмірі нестягнутої за рішенням Центрального районного суду міста Миколаєва від 21 березня 2013 року суми (68 626,20 грн) та компенсацію моральної шкоди (118 071 грн).

Печерський районний суд міста Києва рішенням від 16 липня 2024 року відмовив Заявникові в задоволенні позову.

Київський апеляційний суд постановою від 13 травня 2025 року рішення суду першої інстанції в частині задоволення позовних вимог про відшкодування моральної шкоди скасував, ухвалив у цій частині нове судове рішення, відповідно до якого з Державного бюджету України на користь Заявника стягнуто 3 000 грн як відшкодування моральної шкоди; в іншій частині рішення суду першої інстанції залишено без зміни.

Заявник 4 липня 2025 року звернувся до Верховного Суду з касаційною скаргою на рішення Печерського районного суду міста Києва від 16 липня 2024 року та постанову Київського апеляційного суду від 13 травня 2025 року.

Колегія суддів Другої судової палати Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду ухвалою від 21 липня 2025 року відмовила Заявникові у відкритті касаційного провадження у справі з огляду на те, що касаційна скарга подана в малозначній справі.

Заявник вважає, що внаслідок застосування Верховним Судом приписів пункту 2 частини третьої статті 389 ЦПК України в остаточному судовому рішенні в його справі „зазнали порушення норми“ ЦК України, ЦПК України, Закону, які Заявник визначив як предмет конституційного контролю в контексті права особи на судовий захист.

3. Розв'язуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі, Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

3.1. Згідно із Законом України „Про Конституційний Суд України“ конституційною скаргою є подане до Конституційного Суду України письмове клопотання щодо перевірки на відповідність Конституції України (конституційність) закону України (його окремих приписів), що

застосований в остаточному судовому рішенні у справі суб'єкта права на конституційну скаргу (частина перша статті 55); конституційна скарга є прийнятною за умов її відповідності вимогам, передбаченим, зокрема, статтею 55 цього закону (абзац перший частини першої статті 77).

Заявник просить перевірити на відповідність Конституції України частину першу статті 1166, частину першу статті 1167, частину першу статті 1173, частину першу статті 1174 ЦК України, частину четверту статті 10, пункт 2 частини третьої статті 389 ЦПК України, статтю 17 Закону.

Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України вважає, що остаточним судовим рішенням у справі Заявника є ухвала Верховного Суду від 21 липня 2025 року.

Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї матеріалів убачається, що Заявник фактично висловлює незгоду з рішеннями судів першої та апеляційної інстанцій у своїй справі в частині призначеної йому суми відшкодування моральної шкоди та в частині відмови у призначенні суми відшкодування матеріальної шкоди, що не є обґрунтуванням тверджень щодо неконституційності частини першої статті 1167, частини першої статті 1173, частини першої статті 1174 ЦК України в розумінні пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“.

Крім того, частину першу статті 1166 ЦК України, частину четверту статті 10 ЦПК України, статтю 17 Закону у справі Заявника не застосовано, тому вони не можуть бути предметом конституційного контролю.

Наведене є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі в цій частині згідно з пунктом 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

3.2. Відповідно до пункту 6 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ однією з підстав для відмови у відкритті конституційного провадження у справі є наявність рішення Конституційного Суду України щодо того самого предмета конституційної скарги.

Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України враховує, що Конституційний Суд України ухвалив Рішення від 22 листопада 2023 року № 10-р(П)/2023, яким, зокрема, визнав таким, що відповідає Конституції України (є конституційним), пункт 2 частини третьої статті 389 ЦПК України.

Наведене є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі в цій частині згідно з пунктом 6 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – наявність рішення Конституційного Суду України щодо того самого предмета конституційної скарги.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 55, 56, 58, 62, 77, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

п о с т а н о в и л а:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Лопушанського Володимира Михайловича щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини першої статті 1166, частини першої статті 1167, частини першої статті 1173, частини першої статті 1174 Цивільного кодексу України, частини четвертої статті 10 Цивільного процесуального кодексу України, статті 17 Закону України „Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини“ від 23 лютого 2006 року № 3477–IV на підставі пункту 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги; пункту 2 частини третьої статті 389 Цивільного процесуального кодексу України на підставі пункту 6 статті 62 Закону України

„Про Конституційний Суд України“ – наявність рішення Конституційного Суду України щодо того самого предмета конституційної скарги.

2. Ухвала Другої колегії суддів Другого сенату Конституційного Суду України є остаточною.

**ДРУГА КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**